

О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.

З. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

Коваль А. І., ст. гр. ФСГм-11
Островська Г. Й., к.е.н., доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

З розвитком економіки та зростанням кількості господарюючих суб'єктів, важливою умовою функціонування підприємства є раціональне управління витратами – вміння економити ресурси і максимізувати віддачу від них. Однак процеси управління витратами на вітчизняних підприємствах у більшості випадків не володіють необхідним рівнем системності, гнучкості, динамічності. На тлі значного інтересу до впровадження методів управління витратами підприємства є ряд проблем теоретичного та методичного характеру, наявність яких значною мірою пояснюється такими обставинами: відсутністю належної уваги до аналізу зовнішнього середовища бізнесу при структуруванні процесів управління виробничими витратами, труднощами при виборі методів управління витратами та реалізації цих методів, недостатньою розробленістю критеріїв оцінки ефективності управління витратами підприємства. Все це потребує удосконалення системи управління витратами суб'єкта господарювання.

Формуючи систему управління витратами, можна зазначити низку вимог, а саме: недопущення зайвих витрат; комплексний характер управлінських рішень; вдосконалення інформаційного забезпечення; системний підхід до управління витратами; орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства; органічне поєднання витрат з якістю продукції; єдність методів на різних рівнях управління витратами; впровадження методів зниження витрат; управління витратами на різних стадіях життєвого циклу продукції [1, с. 269].

Побудову та вдосконалення системи управління витратами на підприємствах М. Жовнірова пропонує здійснювати шляхом: виділення основних понять і процедур системи управління витратами; виявлення існуючих проблем формування та контролю витрат на підприємстві; формування моделі управління витратами з урахуванням особливостей галузі та підприємства; побудови інформаційної системи; адаптації документообороту до обраної інформаційної системи; розподілу відповідальності за формування витрат та створення механізму мотивації і стимулювання їх зниження [2, с. 126].

На основі проаналізованих джерел та результатів діяльності провідних підприємств доходимо висновку, що удосконалена система управління витратами надає фінансовим менеджерам підприємства таку інформацію, яка забезпечує наступні переваги (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика традиційної та удосконаленої системи управління витратами підприємства

Критерій порівняння	Традиційна система управління витратами	Удосконалена система управління витратами
1	2	3
Мета	Скорочення витрат	Зниження витрат при збереженні рівня виробництва; збільшення рівня виробництва при постійному рівні витрат; зниження витрат при збільшенні обсягів виробництва
Зацікавлені особи	Аналіз витрат проводиться, виходячи з інтересів лише однієї групи учасників бізнесу – менеджерів підприємства	Аналіз враховує інтереси всіх учасників бізнесу: акціонерів, стратегічних інвесторів, менеджерів
Горизонт аналізу	Витрати аналізуються лише на певному етапі життєвого циклу продукції	Аналізуються всі етапи життєвого циклу продукції
Методи аналізу	Традиційний аналіз операційних витрат	Методика аналізу дає змогу одночасно використовувати більшість сучасних методів калькулювання витрат, що дозволяє обирати найкращий з них в якості базового
Можливість врахування поточного стану підприємства	Не враховується	Враховується
Глибина факторного аналізу	Встановлення факту відхилення, але не визначаються причини зростання витрат	Аналіз виявляє причини відхилення витрат

1	2	3
Широта аналізу	Витрати виробничих підрозділів, цехів оцінюються лише з точки зору самого підрозділу чи цеху, а не ефективності підприємства загалом	Витрати виробничих підрозділів, цехів оцінюються, орієнтуючись на ефективність підприємства загалом, а не на показники самого підрозділу
Ступінь впливу на результати	Результати аналізу не дають змоги зробити висновки щодо заходів, які слід вжити на рівні виробничих підрозділів з метою зниження витрат	За результатами аналізу заходи щодо зниження витрат ранжуються за ефективністю
Можливість оцінки операційних ризиків	Аналіз не передбачає комплексної оцінки ризиків відхилення операційних витрат і не дає змоги завчасно передбачити можливі заходи щодо їхньої нейтралізації	Дає змогу не лише проводити оцінку виробничих ризиків, але й одночасно розробити заходи щодо їхньої нейтралізації
Врахування участі персоналу	Цьому питанню увага не приділяється	Дозволяє для будь-якого прийнятого стратегічного рішення розробити ефективну систему мотивації персоналу
Попередній розрахунок ефективності впровадження системи	Не проводиться	Проводиться

Таким чином, на основі вищеподаного можна стверджувати, що розробка ефективної системи управління витратами підприємства знижує можливість негативного впливу випадкових явищ на діяльність підприємства, дає змогу своєчасно передбачити дію негативних заходів та розробляти випереджуючі кроки щодо зниження їхнього впливу на витрати виробництва.

До переваг впровадження такої системи можна віднести: забезпечення виробництва конкурентоспроможною продукцією за рахунок більш низьких витрат та цін; наявність якісної та достовірної інформації про собівартість окремих видів продукції та їх позиції на ринку в порівнянні з продукцією інших виробників; можливість використання гнучкого ціноутворення; надання об'єктивних даних для упорядкування бюджету підприємства; можливість

оцінки діяльності кожного підрозділу підприємства з фінансової точки зору; прийняття ефективних та обґрунтованих управлінських рішень [3, с. 160].

Література

1. Давидович І.Є. Управління витратами: навч. посіб. / І.Є. Давидович. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
2. Жовнірова М.В. Удосконалення системи управління витратами на підприємствах / М.В. Жовнірова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 19.2. – С. 126-132.
3. Островська Г.Й. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Г.Й. Островська. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – 576 с.

Корпан О. І., ст. гр. ФСТЗм-11
Фаріон Я. М., к.е.н., доцент

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних надто складних умовах розвитку вітчизняної економіки особливо актуалізується проблема управління грошовими потоками господарюючих суб'єктів. Підприємствам доводиться самостійно знаходити джерела формування своїх фінансових ресурсів, забезпечувати їх ефективне використання з метою отримання максимального фінансового результату.

Без надійної системи управління грошовими потоками суб'єкти господарювання не можуть вирішувати ні стратегічні, ні короткотермінові плани, зберігати платоспроможність, забезпечувати фінансову стійкість, раціонально використовувати джерела власного фінансування та активи, а також мінімізувати витрати на фінансування господарської діяльності.

Управління грошовими потоками виступає системою методів і принципів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням грошових коштів підприємства і організацією їх обігу [1, с. 154].

Потреба ефективного управління грошовими потоками зумовлюється наступним:

- грошові потоки забезпечують господарську діяльність в усіх її аспектах;
- фінансова стійкість підприємства і його розвиток залежать від того, наскільки грошові потоки синхронізовані між собою в обсягах і часі;
- ритмічна операційна діяльність забезпечує раціональність грошових потоків;
- при ефективному управлінні грошовими потоками зменшується необхідність в залученні капіталу;
- активні форми управління грошовими потоками дають змогу підвищити прибутковість операцій, пов'язаних з рухом грошових коштів, та зменшити ризик неплатоспроможності підприємства [2, с. 45].